

U S N E S E N Í

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Jana Čížka a soudců Mgr. Ing. Lenky Bursíkové a JUDr. Bc. Kryštofa Horna ve věci

žalobkyně: nezletilá **E. P.**
státní příslušnice Běloruské republiky
bytem X

zastoupena otcem **J. P.**
státním příslušníkem Běloruské republiky
bytem X

zastoupena advokátem Mgr. Petrem Václavkem
sídlem Opletalova 25, Praha 1

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,**
sídlem náměstí Hrdinů 3, Praha 4

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 10. 2020, č. j. MV-132664-6/SO-2020, o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě,

takto:

Žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 10. 2020, č. j. MV-132664-6/SO-2020, se přiznává odkladný účinek.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podanou dne 26. 10. 2020 k Městskému soudu v Praze a jeho usnesením ze dne 1. 12. 2020, č. j. 8 A 116/2020-26, postoupenou zdejšímu soudu, domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž žalovaná zamítla její odvolání a potvrdila usnesení Ministerstva vnitra (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 14. 7. 2020, č. j. OAM-3238-5/TP-2020 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Tímto usnesením správní orgán I. stupně zastavil řízení o žalobkynině žádosti o povolení trvalého pobytu podle § 66 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 30. 9. 2020 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), z důvodu, že žalobkyně ani na výzvu neodstranila vady žádosti.
2. Žalobkyně uvedla, že se narodila dne 14. 2. 2020 rodičům, kteří mají na území České republiky povolen trvalý pobyt. Proto i žalobkyně (prostřednictvím svých zákonných zástupců) dne 26. 2. 2020 požádala o povolení k trvalému pobytu. Ke své žádosti však nemohla ani přes výzvu správního orgánu I. stupně předložit cestovní doklad, jenž je

jednou ze zákonem požadovaných příloh, neboť Velvyslanectví Běloruské republiky jej v té době ještě nevydalo a s ohledem na nestandardní situaci způsobenou pandemií nemoci COVID-19 si lhůtu pro jeho vydání prodloužilo na neurčito. Správní orgán I. stupně proto řízení prvostupňovým rozhodnutím zastavil, protože neodstranila vady žádosti. Žalobkyně se odvolala, přičemž argumentovala nevyzpytatelným postupem běloruského velvyslanectví. Pas obdržela až dne 12. 8. 2020 a týž den jej společně s doplněním odvolání předložila správnímu orgánu I. stupně. Žalovaná nicméně její odvolání zamítla.

3. Společně s podanou žalobou žalobkyně navrhla, aby jí soud přiznal odkladný účinek podle § 73 s. ř. s. Má za to, že přiznání odkladného účinku je v jejím nejlepším zájmu jakožto nezletilého dítěte, jenž podle čl. 3 Úmluvy o právech dítěte, vyhlášené pod č. 104/1991 Sb. (dále jen „Úmluva o právech dítěte“), musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí. V České republice totiž žije žalobkynina nejužší rodina (rodiče a pětiletá sestra), jejíž členové zde mají povolen trvalý pobyt. Vycestování žalobkyně do Běloruska, jež by bylo důsledkem nepřiznání odkladného účinku (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011-100, dostupné na www.nssoud.cz), by představovalo zásadní zásah do rodinného života jak jejího, tak jejích nejbližších příbuzných. Nepřipadá pochopitelně v úvahu možnost, že by jedenáctiměsíční žalobkyně cestovala sama – musela by vycestovat s jedním z rodičů, čímž by došlo k roztržení rodiny, což jistě není v žalobkynině zájmu, ani v zájmu její pětileté sestry. Cestování do Běloruska je navíc v současnosti s ohledem na epidemiologickou situaci a tamní vnitropolitickou situaci mimořádně problematické. Dále žalobkyně připomíná, že pokud nemá v České republice povolen trvalý pobyt, nemůže sjednat veřejné zdravotní pojištění, což je dalším důvodem, proč by měl soud odkladný účinek žalobě přiznat. Opuštění České republiky by také představovalo zásah do jejího práva na spravedlivý proces. Žalobkyně je sice zastoupena, ale chce se osobně účastnit soudního řízení a vystupovat před soudem, být v přímém kontaktu se svým zástupcem a udělovat mu pokyny. Nutnost vycestovat by jí to znemožnila. Z uvedeného je zřejmé, že by žalobkyni vycestováním, jež je důsledkem napadeného rozhodnutí, byla způsobena újma, a to újma větší, než jaká může přiznáním odkladného účinku vzniknout jiným osobám. Přiznání odkladného účinku není podle žalobkyně v rozporu s žádným veřejným zájmem.
4. Žalovaná navrhla, aby soud žalobě odkladný účinek nepřiznal, neboť pro to nejsou splněny zákonné podmínky. Výkon napadeného rozhodnutí nemůže žalobkyni z povahy věci způsobit újmu, neboť napadené rozhodnutí jí neukládá povinnost vycestovat z území České republiky.
5. Krajský soud v Praze posoudil návrh na přiznání odkladného účinku následovně.
6. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Zákon tedy pro přiznání odkladného účinku stanoví celkem tři předpoklady: (1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro žalobce znamenaly újmu; (2) tato újma je pro žalobce nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a (3) přiznání odkladného účinku není v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

7. Při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě soud nepřezkoumává v mezích žalobních bodů žalobou napadené výroky rozhodnutí (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), ale zjišťuje jen existenci uvedených zákonných předpokladů pro přiznání odkladného účinku. Rozhodnutí o přiznání odkladného účinku je podle své povahy dočasným rozhodnutím, neboť platí do doby pravomocného skončení řízení ve věci samé, a nelze proto proti němu podat kasační stížnost [§ 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s.].
8. Tvrdit a osvědčit první z předpokladů pro přiznání odkladného účinku žalobě, tj. že výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro žalobce znamenaly újmu, je povinen žalobce, který se přiznání odkladného účinku domáhá svým návrhem; nestačí tak v návrhu toliko poukázat na možnost vzniku újmy. Vznik újmy musí být v příčinné souvislosti s výkonem napadeného rozhodnutí či jiným právním následkem plynoucím z rozhodnutí. Zároveň musí jít o následek určité intenzity, aby jej bylo vůbec možno označit za újmu, přičemž zákon hovoří o újmě „*nepoměrně větší*“. To má svou logiku, protože v řízeních, v nichž není vyhověno žádosti účastníka, případně je mu zrušeno, či omezeno nějaké oprávnění, nebo uloženo opatření či správní trest, na účastníka pochopitelně budou doléhat právní následky negativního rozhodnutí – byť by byly sebmírnější – tíživěji než na další osoby, kterých se rozhodnutí vůbec netýká.
9. Soud předně konstatuje, že nesdílí názor prezentovaný žalovanou, podle něhož může ke vzniku újmy dojít až v souvislosti se správním vyhoštěním, a zastavení řízení o žádosti o pobytové povolení proto nelze považovat za relevantní újmu. Krajský soud se naopak ve své ustálené praxi přiklání k tomu, že nepoměrně větší újma ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. žalobci nemusí vzniknout až v souvislosti se správním vyhoštěním a jeho případnou nucenou realizací. Pokud by totiž soud souhlasil s opačným výkladem, fakticky by schvaloval následný protizákonný pobyt žalobkyně na území České republiky, neboť by jinými slovy konstatoval, že v návaznosti na právní moc rozhodnutí o zamítnutí žádosti o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu ještě není nutné bezprostředně opustit území České republiky. Proto platí, že po cizinci nelze spravedlivě požadovat, aby na území pobýval nelegálně a následně se domáhal odkladného účinku teprve v souvislosti s uloženým správním vyhoštěním a zákazem pobytu (bylo by ostatně překvapivé, pokud by soud účastníky řízení pobízel k nezákonnému jednání). Soud také nemá za to, že by tento právní názor byl v rozporu s výjimečnou a individuální povahou institutu odkladného účinku.
10. Dále se soud zabýval otázkou, zda by přiznání odkladného účinku bylo způsobilé něco změnit na žalobkynině pobytovém oprávnění. Obecně platí, že v případě rozhodnutí o neudělení povolení k trvalému pobytu nemá odložení účinků napadeného rozhodnutí za následek fikci povolení k pobytu na území, a tudíž přímým důsledkem přiznání odkladného účinku žalobě není zachování legálního pobytu cizince na území České republiky. Výjimku ovšem tvoří právě případy dětí narozených na území České republiky cizincům s povoleným trvalým pobytem, pro něž § 88 odst. 3 zákona o pobytu cizinců konstruuje fikci trvalého pobytu, a to za podmínky, že zákonný zástupce dítěte podá do 60 dnů ode dne narození žádost o udělení povolení k trvalému pobytu. V případě podání žádosti o povolení trvalého pobytu se pobyt narozeného cizince od okamžiku narození do právní moci rozhodnutí o této žádosti považuje za pobyt trvalý. V právě posuzované věci není sporné, že žádost o povolení trvalého pobytu byla za žalobkyni podána včas (dvanáctý den po jejím narození). Oba žalobkynini rodiče rovněž doložili kopiemi povolení k pobytu, že v rozhodné době měli platné povolení k trvalému pobytu. Pobyt žalobkyně na

území České republiky tak byl až do právní moci rozhodnutí o podané žádosti v souladu s právem. Přiznáním odkladného účinku dojde k pozastavení účinků napadeného rozhodnutí, a tím pádem se obnoví fikce trvalého pobytu svědky žalobkyni, čímž bude zajištěn její legální pobyt na území České republiky, a to až do skončení soudního řízení.

11. Soud proto přistoupil k posouzení žalobkyní uvedených důvodů návrhu na přiznání odkladného účinku.
12. Jde-li o právo na osobní účast žalobkyně na soudním řízení, musí soud odkázat na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019-38, v němž byl vysloven závěr, že ačkoli zájem na osobní účasti v řízení před soudem nepochybně může být důvodem pro přiznání odkladného účinku, nemůže se tak dít automaticky, ale jen v návaznosti na další okolnosti či specifika soudního řízení v dané věci. Žádné takové zvláštní okolnosti však žalobkyně netvrdila. Naopak v jejím individuálním případě je zjevné, že aktivní osobní účast kojence (resp. záhy již batolete) na soudním řízení je v zásadě vyloučena, stejně jako osobní udílení pokynů advokátovi. To vše budou za žalobkyni zařizovat její zákonní zástupci. Pro realizaci žalobkynina práva na spravedlivý proces je tedy lhostejné, kde se bude ona osobně během soudního řízení nacházet. V právě posuzované věci se tedy nemůže jednat o důvod pro přiznání odkladného účinku žalobě.
13. Žalobkyně dále za újmu, která by jí v souvislosti s nepřiznáním odkladného účinku vznikla, označila nutnost vycestovat z České republiky, kde žijí oba její rodiče i pětiletá sestra, kteří zde všichni mají povolen trvalý pobyt. Tím by došlo k roztržení rodiny. Vycestování do Běloruska by navíc bylo přinejmenším velmi obtížné a mohlo by být i nebezpečné (pandemie nemoci COVID-19, nepřehledná vnitropolitická situace v zemi).
14. Za zásadní považuje soud skutečnost, že žalobkyně je nezletilá, v době vydání tohoto usnesení ještě ani ne rok stará dívka. V takto nízkém věku nelze mít pochyb o tom, že by odloučením žalobkyně od kompletní rodiny mohl být ohrožen její zdravý vývoj, a to jak fyzický, tak i psychický. Lze tedy mít za osvědčené, že následky napadeného rozhodnutí v podobě opuštění České republiky a odloučení od jednoho z rodičů a patrně i od sestry (byť jen dočasně za účelem podání nové žádosti o pobytové povolení za zastupitelským úřadě) by pro ni představovaly závažný zásah do práva na soukromý a rodinný život ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Soud má také na paměti nejlepší zájem dítěte, jak mu to ukládá čl. 3 Úmluvy o právech dítěte. Uvedené skutečnosti pokládá tedy soud za újmu, a to újmu nepoměrně větší než je újma hrozící jiným osobám. V souzené věci totiž fakticky může přímá újma vzniknout pouze České republice, a to újma spočívající v tom, že žalobkyně setrvá na jejím území až do pravomocného skončení soudního řízení, ačkoli by k tomu jinak nebyla oprávněna. První i druhou podmínku pro přiznání odkladného účinku žaloby má tedy soud za splněnou.
15. Zpochybnění přiznání odkladného účinku žalobě z důvodu rozporu s veřejným zájmem je na žalovaném. Pokud tak žalovaný neučiní, nepřizná soud odkladný účinek žalobě jen v případě, že nesplnění těchto předpokladů vyplýne z obsahu soudního či správního spisu (srov. usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. 10. 2003, č. j. 52 Ca 9/2003-144, publ. pod č. 87/2004 Sb. NSS). Žalovaná se v projednávané věci k návrhu na přiznání odkladného účinku vyjádřila toliko ve stručnosti, přičemž se otázkou veřejného zájmu na nepřiznání odkladného účinku vůbec nezabývala. Soud sám na základě informací dostupných ze soudního spisu (správní spis nebyl soudu dosud přeložen) rozpor přiznání

odkladného účinku žalobě s důležitým veřejným zájmem neshledal. Proto je splněna i třetí zákonná podmínka pro přiznání odkladného účinku žalobě.

16. Jak vyplývá z výše uvedeného, soud shledal všechny tři zákonné podmínky pro přiznání odkladného účinku žalobě za naplněné, a proto návrhu žalobkyně vyhověl a žalobě odkladný účinek přiznal. Pro úplnost však soud upozorňuje, že přiznáním odkladného účinku žalobě, není nijak předjímáno rozhodnutí soudu ve věci samé.
17. Soud tímto usnesením neuložil žalobkyni povinnost zaplatit soudní poplatek za podání návrhu na přiznání odkladného účinku, neboť jí tuto povinnost uložil Městský soud v Praze usnesením ze dne 6. 11. 2020, č. j. 8 A 116/2020-14, a žalobkyně dne 20. 11. 2020 vyměřený soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku ve výši 1 000 Kč zaplatila.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není kasační stížnost přípustná.

Praha 8. ledna 2021

Mgr. Jan Čížek, v. r.
předseda senátu